

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md Tel. (022) 63-53-53; Fax: (022)
63-53-55

**CHISINAU
COURT OF APPEAL**

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.iustice.md; e-mail:
cac@iustice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

4-35/1-686 13.03.23

**Curtea Constituțională
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28**

Curtea de Apel Chișinău, Vă expediază spre executare încheierea din 06 martie 2023 de pe dosarul nr. 12r-27/21 cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de avocatul Rogac Lucian în interesele Plahotniuc Vladimir, în cadrul cauzei penale la recursul depus de avocatul Rogac Lucian în interesele Plahotniuc Vladimir împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 25 decembrie 2020, privind autorizarea punerii sub sechestru a bunurilor, în cadrul cauzei penale nr. 2018978161.

*Anexă: Copia încheierii din 25 septembrie 2020 pe 2 file.
Copia mandatului din 25 septembrie 2020 pe 1 file.
Copia cererii de recurs din 01 ianuarie 2021 pe 3 file.
Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 9 file.
Copia încheierii din 06 martie 2023 pe 3 file.*

**Judecătorul
Curții de Apel Chișinău**

Lisii Ghenadie

13:15
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 699
"14" 03 2023

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

A.1. Avocat

1. Rogac

2. Lucian

A.3. Instanța de judecată

1. CURTEA DE APEL CHIȘINĂU

2. mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4

3. e-mail: cac@justice.md, tel: (022) 635-308

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

În fapt, la data de 25.09.2020, în cadrul cauzei penale nr.2018978161, în temeiul demersului procurorului în cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Dumitru Raileanu, în scopul reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune, s-a dispus punerea sub sechestru asupra unui bun imobil care aparțin cu drept de proprietate companiei SA MARECHES, al căror beneficiar final se prezumă a fi Vladimir Plahotniuc,

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 25.09.2020, în lipsa apărătorului lui Vladimir Plahotniuc sau a companiei SA MARECHES, a fost examinat și admis demersul procurorului, fiind autorizată punerea sub sechestru asupra bunurilor mobile deținute în proprietate de către companiei SA MARECHES, în scopul reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Încheierea dată a fost atacată cu recurs de către apărătorul Lucian Rogac în interesele lui Vladimir Plahotniuc, la moment cauza este pe rolul Curții de Apel Chișinău, fiindu-i atribuit nr.12r-27/21.

Prin urmare, normele a căror control al constituționalității se cere a fi verificat, au relevanță directă în examinarea cauzei de către instanța de recurs.

Notabil este faptul că, temei pentru emiterea Încheierii contestate a servit demersul procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității și Cauze Speciale, Dumitru RAILEANU către Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana în cadrul dosarului penal nr. 2018978161, privind autorizarea punerii sub sechestru, în scopul reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune și eventualei confiscări speciale, a bunurilor deținute în calitate de beneficiar efectiv de către învinuitul în cauza penală enunțată *supra*.

Mai mult, la examinarea prezentei cauze, Curtea de Apel Chișinău, incontestabil urmează să facă trimitere la aceste prevederi legale, or, potrivit art. 302 din CPP, hotărîrea judecătorului de instrucție referitoare la autorizarea măsurilor procesuale de constrîngere poate fi atacată cu recurs de către părți în instanța ierarhic superioară în termen de 3 zile. Recursul se examinează în condițiile art.311 și 312.

În cele din urmă, ținând cont de faptul că Curtea de Apel Chișinău la pronunțarea asupra cererilor de recurs, urmează să aplice art. 312 din Codul de Procedură Penală, iar, avocatul reprezintă drepturile și interesele lui Vladimir Plahotniuc a fost luată decizia de a sesiza Curtea Constituțională în vederea pronunțării asupra constituționalității acestor norme juridice.

C. Obiectul sesizării

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității sintagmei din alin. (4) art. 312 din Codul de Procedură Penală, expus în următoarea redacție: „*Controlul judiciar se efectuează în limita materialelor prezentate de procuror și examinate de către judecătorul de instrucție, cu participarea părții apărării*”. Sub aspectul încălcării de către norma vizată a dreptului la apărare a justițiabilului, a dreptului la un proces echitabil, dreptul la un remediu efectiv și dreptul la proprietate, privând în mod direct justițiabilul de dreptul de a aduce probe întru dovedirea temeiniciei recursului.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate”.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică”.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care

este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional,

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia",

Articolul 15

Universalitatea

„Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea”.

Articolul 20

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică,

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia.

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sânt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

Articolul 134

Statutul

„(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat”.

Articolul 135

Atribuțiile

„(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

Articolul 140

Hotărârile Curții Constituționale

„(1) Legile și alte acte normative sau unde părți ale acestora devin nule, din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.

(2) Hotărârile Curții Constituționale sunt definitive și nu pot fi atacate”.

**Codul de procedură penală al Republicii Moldova, nr. 122 din 14 martie 2003 republicat în M.O.. 2013.
nr.248-251, art. 6691:**

Articolul 7. Legalitatea procesului penal

(1) Procesul pena se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod. Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

(2) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională”.

Articolul 302. Controlul judiciar al legalității încheierii privind măsurile preventive aplicate și prelungirea duratei lor

(1) Controlul judiciar al legalității încheierii judecătorului de instrucție privind măsurile preventive aplicate și prelungirea duratei lor, adoptate în condițiile art. 308–310, se efectuează de către instanța judecătorească ierarhic superioară într-un complet format din 3 judecători.

(2) Instanța de recurs judecă recursul în decurs de 3 zile din momentul primirii lui.

(3) Controlul judiciar privind legalitatea arestării se efectuează în ședință închisă, cu participarea procurorului, învinuitului, apărătorului și a reprezentantului lui legal. Neprezentarea bănuțului, învinuitului care nu este privat de libertate și a reprezentantului lui legal, care au fost citați în modul prevăzut de lege, precum și a învinuitului anunțat în căutare, nu împiedică examinarea recursului. La ședință pot fi invitați și martorii chemați de procuror, învinuitul ori avocatul, neprezentarea cărora nu împiedică examinarea recursului. La solicitarea învinuitului de a examina legalitatea arestării în ședință publică se aplică prevederile art. 308 alin. (5).

(4) La deschiderea ședinței de judecată în instanța de recurs, președintele ședinței anunță ce recurs va fi examinat, concretizează dacă persoanelor prezente la ședință le sînt clare drepturile și obligațiile lor. După aceea recurentul, dacă participă la ședință, argumentează recursul, apoi sînt audiate celelalte persoane prezente în ședință. Desfășurarea ședinței de judecată se consemnează în procesul-verbal, întocmit în condițiile prevăzute la art. 336, care se aplică în modul corespunzător. **Controlul judiciar se efectuează în limita materialelor prezentate de procuror și examinate de către judecătorul de instrucție, cu participarea părții apărării.** În cazuri excepționale cînd au apărut circumstanțe inexistente la momentul examinării demersului de către judecătorul de instrucție, instanța de recurs, la cererea părților, poate să examineze și alte materiale, asigurînd în prealabil părților posibilitatea și timpul necesar de a lua cunoștință de acestea și de a se expune pe marginea lor.

(5) În urma controlului judiciar efectuat, instanța de recurs pronunță una din următoarele decizii:

1) admite recursul prin:

a) anularea măsurii preventive dispuse de judecătorul de instrucție sau anularea prelungirii duratei acesteia și, dacă este cazul, eliberarea persoanei de sub arest;

b) aplicarea măsurii preventive respective care a fost respinsă de judecătorul de instrucție, cu eliberarea ori de prelungire a arestării, sau aplicarea unei alte măsuri preventive, la alegerea instanței de recurs, însă nu mai aspră decît cea solicitată în demersul procurorului, sau cu prelungirea duratei măsurii respective;

2) respinge recursul.

(6) În cazul în care în ședința de judecată nu au fost prezentate materiale ce confirmă legalitatea aplicării măsurii preventive respective sau prelungirii duratei ei, instanța de recurs pronunță decizia de anulare a măsurii preventive dispuse sau, după caz, a prelungirii duratei ei și eliberează persoana reținută sau arestată.

(7) Copia de pe decizia instanței de recurs sau, după caz, mandatul de arestare ori de prelungire a arestării se înmînează procurorului, învinuitului imediat, iar dacă a fost pronunțată o decizie prin care a fost anulată măsura preventivă sau anulată prelungirea duratei acesteia, mandatul respectiv se transmite ncîntîrziat la locul de deținere a persoanei arestate sau, respectiv, la secția de poliție de la locul de trai al bănuțului, învinuitului. Dacă persoana în privința căreia a fost anulată arestarea preventivă sau arestarea la domiciliu ori care a fost eliberată provizoriu, participă la ședința de judecată, ea se eliberează imediat din sala de ședință.

(8) În caz de respingere a recursului, examinarea unui nou recurs privind aceeași persoană în aceeași cauză se admite la fiecare prelungire a duratei măsurii preventive respective sau la dispariția temeiurilor care au servit la aplicarea sau prelungirea arestului.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului ratificată de Republica Moldova la 01.02.1998:

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Articolul 13. Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Articolul 1 Protocolul nr. 1

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție¹

Onorată Curte, considerăm că sintagma utilizată de legiuitor în alin. (4) art. 312 din Codul de Procedură Penală, expusă în redacția: „*controlul judiciar se efectuează în limita materialelor prezentate de procuror și examinate de către judecătorul de instrucție, cu participarea părții apărării*”, este neconstituțională, contravine prevederilor Constituției Republicii Moldova precum și a Tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, sub aspectul încălcării dreptului la apărare a justițiabilului, a dreptului la un proces echitabil, dreptul la un remediu efectiv și dreptul la proprietate, privând în mod direct justițiabilul de dreptul de a aduce probe întru dovedirea temeiniciei recursului.

1. Încalcă dreptul fundamental al persoane de acces la justiție, la remediul efectiv, dreptului la apărare, dreptul de proprietate.

Dispoziția legală reflectată la art. 312 alin. (4) din Codul de Procedură Penală, în redacția actuală: „*controlul judiciar se efectuează în limita materialelor prezentate de procuror și examinate de către judecătorul de instrucție, cu participarea părții apărării*”, este redactată astfel încât admite ingerințe semnificative în dreptul persoanei de a avea un proces echitabil, dreptul la un remediu efectiv și a dreptului la apărare.

Or, legiuitorul prin această normă limitează dreptul recurentului de a prezenta probe în instanța de recurs, dat fiind că impune instanța de judecată de a examina cauza exclusiv în limita materialelor prezentate de către procuror și examinate de judecătorul de instrucție.

Amintim, că autorizarea măsurilor procesuale de constrângere cum ar fi, de exemplu (aplicarea sechestrului pe bunurile persoanei) se efectuează în lipsa învinutului, bănuitului, inculpatului sau a terței persoane. Respectiv, acesta este privat de dreptul să prezinte probe în apărarea drepturilor sale în instanța de fond.

Ulterior, legea art. 312 alin. (4) din CPP, îi limitează dreptul să prezinte probe și în cadrul instanței de recurs, or, impune instanței să examineze doar materialele prezentate de procuror.

Considerăm că o asemenea normă, încalcă dreptul la apărare a justițiabilului și nemijlocit dreptul la un proces echitabil, inclusiv principiul contradictorialității.

Or, principiul contradictorialității implică „egalitatea armelor”, astfel atât timp cât legea îi oferă dreptul procurorului să își expună poziția față de instanță și să prezinte probe, cu aceeași monedă urmează să poată acționa și învinutul, inculpatul, bănuitul sau persoana terță.

La caz, dispoziția legală supusă controlului constituționalității privează dreptul învinutului, inculpatului, bănuțului sau persoanei terțe să își expună poziția sa prin intermediul probelor legal obținute, această dispoziție legală impune instanța de recurs să ignore acele probe prezentate de către recurent, doar din considerentul că legiuitorul a dispus ca recursul să fie examinat în baza materialelor prezentate de către procuror.

Accentuăm că justițiabilul în asemenea condiții este dublu disproporționat, or, prim, acesta nu participă în instanța de fond și nu poate prezenta probe, secund, acestuia i s-a oferit dreptul la un remediu efectiv, dreptul de a contesta măsurile de constrângere aplicate cu autorizarea judecătorului de instrucție, însă i s-a limitat dreptul la prezentarea probelor în susținerea acestui recurs.

Pe cale de consecință, constatăm că remediu la care poate apela justițiabilul, nu este unul efectiv, or, în cazul în care instanța nu poate să administreze, verifice probele aduse de către acesta, ultimul nu poate să își demonstreze temeinicia recursului său.

În aceeași ordine de idei, relatăm că, da, art. 312 alin. (4) din CPP, prevede că, „în cazuri excepționale când au apărut circumstanțe inexistente la momentul examinării demersului de către judecătorul de instrucție, instanța de recurs, la cererea părților, poate să examineze și alte materiale, asigurând în prealabil părților posibilitatea și timpul necesar de a lua cunoștință de acestea și de a se expune pe marginea lor.”, însă această sintagmă nu oferă garanții suficiente că instanța de judecată va admite demersul justițiabilului cu privire la prezentarea unor probe. Or, în primul rând notăm că această dispoziție legală este una imprevizibilă, care nu corespunde caracterului previzibilității.

Or, legiuitorul nu definește care sunt concret acele circumstanțe inexistente la momentul examinării demersului. Mai mult, această sintagmă la fel nu admite dreptul justițiabililor la prezentarea probelor sale întru demonstrarea temeinicii acestui recurs, dat fiind că utilizează sintagma „circumstanțe inexistente”, și nu „probe”.

Conform art. 6 din CPP, probe - elemente de fapt, dobândite în modul prevăzut de prezentul cod, ce servesc la constatarea împrejurărilor care au importanță pentru justa soluționare a cauzei penale.

Astfel, constatăm că nici în baza acestei dispoziții legale instanța nu poate admite probele justițiabilului și doar este impusă a se limita la probele prezentate de către acuzator, ceea ce duce la încălcarea dreptului la un proces echitabil și a dreptului la apărare.

Eminamente, constatăm că justițiabilii din start sunt privați de dreptul la un proces echitabil și recurs efectiv, dat fiind că legiuitorul nu le-a oferit un drept fundamental de a prezenta propriile probe în instanța de judecată la examinarea cauzelor sale, în speță fiind vorba despre aplicarea sechestrului pe bunurile terțelor persoane.

Prin urmare, identificăm că această omisiune a legiuitorului de a reglementa și de a asigura dreptul justițiabilului de a prezenta probe, are un impact direct asupra drepturilor fundamentale a justițiabilului. Ingerința în dreptul la un proces echitabil, dreptul la apărare, la un remediu efectiv, este dictată de faptul că legiuitorul i-a oferit justițiabilului dreptul de a contesta aplicarea măsurii procesuale de constrângere, însă, legiuitorul nu i-a oferit dreptul de a prezenta probe și respectiv de a beneficia de un recurs efectiv.

Respectiv, justițiabilul beneficiază doar parțial de acest drept, mai bine spus iluzoriu, însă, drepturile garantat de Constituția Republicii Moldova și nemijlocit Tratatelor Internaționale trebuie să fie concrete și efective.

În speță, justițiabilul nu beneficiază de un drept concret și efectiv, motiv din care solicită intervenția Curții în acest sens.

CtEDO, a remarcat că, pentru a fi efectivă, o cale de atac trebuie să fie capabilă să ofere în mod direct o reparație pentru situația criticată (Pine Valley Developments Ltd și alții împotriva Irlandei, decizia Comisiei, 1989).

Totodată, Curtea a accentuat că, ca regulă generală, criteriul fundamental de echitate, care include egalitatea armelor, este un element constitutiv al unei căi de atac efective. O cale de atac nu poate fi considerată efectivă decât dacă sunt asigurate condițiile minime care permit unui reclamant să conteste o decizie care restrânge drepturile sale ce decurg din prezenta Convenție (Csüllög împotriva Ungariei, 2011, pct. 46).

În speța concret examinată, suntem în prezența unei căi de atac neefective, or, se încalcă regula egalității armelor, fiind favorizat doar acuzarea în cadrul acestui proces.

Pe cale de consecință solicităm intervenția Curții Constituționale întru remedierea acestei încălcări a drepturilor fundamentale.

Or, conform art. 119 din Constituția Republicii Moldova, împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

Subsecvent, menționăm că eminența oferirii dreptului justițiabilului la un remediu efectiv și la prezentarea de probe, în cauze privind ridicarea sechestrului pe bunurile justițiabilului, derivă din respectarea întocmai și a dreptului la proprietate garantat de art. 46 din Constituția Republicii Moldova și de art. 1 Protocolul nr. 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încheiat la Paris la 20.03.1952, care prevede că orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și principiile generale ale dreptului internațional.

Omisiunea reglementării unor asemenea drepturi față de justițiabil, duce la imposibilitatea justițiabililor să își apere dreptul de proprietate și nemijlocit să își exercite toate atributele caracteristice dreptului de proprietate.

Or, aplicarea sechestrului pe bunuri, presupune limitarea exercitării de către subiectul de drept a atributelor caracteristice dreptului de proprietate, posesiunea, folosința și dispoziția, fapt care îngrădește semnificativ drepturile garantate la nivel național și internațional justițiabilului.

Întru definitivarea faptului că, aplicarea sechestrului pe bunurile persoanei reprezintă o ingerință în dreptul de proprietate, menționăm că în Hotărârea Curții Constituționale nr. 8 din 05.04.2019, la pct. 23-24 Curtea a menționat că, [...], aplicarea sechestrului în privința bunurilor mobile sau imobile poate constitui o ingerință în dreptul de proprietate al debitorului (a se vedea, mutatis mutandis, hotărârea Curții Europene în cauza Luordo v. Italia, 17 iulie 2003, § 67, în care restrângerea drepturilor unei persoane de a administra și de a dispune de bunurile sale într-o procedură de insolvență (similară unei proceduri de executare silită) a fost considerată de Curte drept o ingerință în dreptul de proprietate sub forma controlului folosinței proprietății, în sensul celui de-al doilea paragraf al articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție).

Așadar, prin prisma argumentelor invocate *supra*, considerăm că această normă supusă controlului constituționalității încalcă dreptul fundamental al persoanei de acces la justiție, dreptul de proprietate, dreptul la apărare și dreptul la un remediu efectiv, totodată, contravine principiul contradictorialității.

În baza argumentelor expuse *supra*, solicităm înaltei Curți, recunoașterea neconstituționalității sintagmei din alin. (4) art. 312 din Codul de Procedură Penală, expus în următoarea redacție: „Controlul judiciar se efectuează în limita materialelor prezentate de procuror și examinate de către judecătorul de instrucție, cu participarea părții apărării”. Sub aspectul încălcării de către norma vizată a dreptului la apărare a justițiabilului și a dreptului la un proces echitabil, dreptul la un remediu efectiv și dreptul la proprietate, privând în mod direct justițiabilul de dreptul de a aduce probe întru dovedirea temeinicii recursului.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)

Nu există documente relevante.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice

Avocat Lucian ROGAC

ÎN CHEIERE

6 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Bulhac Ion

Judecătorii

Ghenadie Lîsîi și Talpă Boris

Cu participarea:

Procurorului

Cernei Alexandru

Avocatului

Lucian Rogac

Judecând în ședință de judecată închisă, în ordine de recurs, cererea avocatului Lucian Rogac în interesele recurentului Plahotniuc Vladimir privind ridicarea excepției de neconstituționalitate inițiată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, privind controlul constituționalității, prevederilor art. 302 alin. (2) din Codul de Procedură Penală și art. 106 alin. (2) Cod Penal,

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

CONSTATĂ:

Prin încheierea Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana din 25 septembrie 2020, s-a autorizat punerea sub sechestru în scopul reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune și alei confiscări speciale, a bunurilor deținute în calitate de beneficiar efectiv de către învinuitul Plahotniuc Vladimir Gheorghe, cod personal , născut la , după cum urmează: cota de 1.0 a bunului imobil (casă de locuit), amplasat în chemin des Mareches 1222, Vesenz, nr. 4677 (clădirea dependentă 8578), Elveția, înregistrat în funciară pe numele companiei MARECHES SA., al cărui beneficiar efectiv Plahotniuc Vladimir.

Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, avocatul Lucian Rogac în interesele recurentului Plahotniuc Vladimir a declarat recurs, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii și a mandatului judecătoresc, cu pronunțarea unei noi decizii prin care a dispune ridicarea sechestrului de pe bunurile imobile indicate supra.

Pe parcursul examinării cauzei respective în ordine de recurs, avocatul Lucian Rogac în interesele recurentului Plahotniuc Vladimir a depus cerere privind transmiterea la Curtea Constituțională a Republicii Moldova, sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 302 alin. (2) din Codul de Procedură Penală și art. 106 alin. (2) Cod Penal. Suspendarea examinării cauzei până la data pronunțării de către Curtea Constituțională a unei Hotărâri pe marginea sesizărilor înaintate.

Autorul sesizării excepției de neconstituționalitate indică următoarele motive:

- în fapt, avocatul Lucian Rogac, a înaintat cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, privind autorizarea aplicării sechestrului. Exercitarea dreptului de recurs a petiționarului a fost realizat în contextul aplicării de către instanța de judecată, prin încheierile contestate, a sechestrului pe bunuri. Notabil este și faptul că, temei pentru emiterea încheierilor contestate a servit demersul procurorului către Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana în cadrul dosarului penal nr. 2018978161, privind autorizarea punerii sub sechestru, în scopul reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune și eventualei confiscări speciale, a bunurilor deținute în calitate de beneficiar efectiv de către învinuitul în cauza penală enunțată supra;

- actualmente, recursul înaintat se examinează la Curtea de Apel Chișinău, într-un complet format din 3 judecători, dosarul nr. 12r-27/21. Ținând cont de aplicabilitatea prevederilor art.312 alin. (4) din Codul de Procedură Penală la soluționarea cererilor de recurs, a fost luată decizia de a examina această normă prin prisma Constituționalității;

- cu referire la temeinicia înaintării prezentei cereri, norma juridică supusă controlului de constituționalitate se regăsește în Codul de Procedură Penală, respectiv, Codul de Procedură Penală este un act supus controlului constituționalității prin prisma art. 135 lit. a) din Constituția Republicii Moldova. Mai mult, se constată faptul că prevederea supusă controlului constituționalității urmează a fi aplicate la examinarea cauzei, or, obiectul recursului constitui acțiunile instanței ierarhic inferioare de aplicare a sechestrului pe bunurile recurentului, iar, la soluționarea prezentului recurs, Curtea de Apel Chișinău, incontestabil urmează să aplice dispoziția legală, stabilită de art. 312 alin. (4) din Codul de Procedură Penală;

- totodată, necesită a fi specificat că Curtea până la momentul depunerii prezentei cereri nu s-a pronunțat asupra neconstituționalității acestei norme, iar excepția este ridicată de către reprezentantul părții în proces;

- se constată că sunt întrunite condițiile redede de art. 7 alin. (3¹) din CPP, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, astfel există temei legal de a admite cererea, motiv din care se solicită instanței de recurs să ridice excepția de neconstituționalitate în temeiul prevederilor legale invocate.

În cadrul ședinței de judecată în instanța de recurs, avocatul Lucian Rogac în interesele recurentului Plahotniuc Vladimir a solicitat admiterea cererii privind transmiterea la Curtea Constituțională a Republicii Moldova, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate privind controlul constituționalității, prevederilor art. 312 alin. (4) din Codul de Procedură Penală.

Procurorul Cernei Alexandru, și-a exprimat dezacordul și a solicitat respingerea cererii privind sesizarea Curții Constituționale, în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate privind controlul constituționalității a prevederilor art. 312 alin. (4) din Codul de Procedură Penală.

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, instanța de recurs consideră necesar de a admite cererea avocatului Lucian Rogac în interesele recurentului Plahotniuc Vladimir privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

18

inițiată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, privind controlul constituționalității a prevederilor art. 312 alin. (4) din Codul de Procedură Penală, din următoarele considerente:

În temeiul prevederilor art.4 alin.(1) Constituția Republicii Moldova, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

În temeiul prevederilor art. 342 Cod de procedură penală, toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată.

Încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asiguratorii, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată. Încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată. Încheierile date pe parcursul judecării cauzei se pronunță public.

Totodată, conform dispozițiilor art. 364 Cod de procedură penală, președintele ședinței întreabă fiecare parte în proces dacă are careva cereri sau demersuri. Cererile sau demersurile formulate vor fi argumentate, iar dacă se solicită administrarea unor probe noi, se vor indica faptele și circumstanțele ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află acestea, iar în privința martorilor, experților și specialiștilor se va indica identitatea și adresa lor în cazul în care partea nu poate asigura prezența lor în instanța de judecată. Cererile sau demersurile formulate se soluționează de către instanță după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate. Părțile pot prezenta și cere administrarea probelor și în cursul cercetării judecătorești.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal reține că în conformitate cu prevederile art.7 alin.(2) Cod de procedură penală, dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

În temeiul aliniatului (3) al aceleași norme, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

Iar, în baza alin.(3¹) al normei menționate, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c)

prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Conform prevederilor art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția RM, Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Prin Hotărârea Curții Constituționale RM nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) s-a examinat sesizarea depusă la Curtea Constituțională la 9 decembrie 2015, în temeiul articolelor 135 alin. (1) lit. b) din Constituție, art. 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale, de către Curtea Supremă de Justiție, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova hotărând: În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională; excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu; sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza; judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

- excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

- prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

- nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1), lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

Conform prevederilor art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

19

Instanța de recurs, verificând întrunirea condițiilor invocate în Hotărârea Curții Constituționale RM nr. 2 din 09.02.2016, în cererea înaintată de către avocatul Lucian Rogac în interesele recurentului Plahotniuc Vladimir și stabilind întrunirea condițiilor menționate, a ajuns la concluzia cu privire la admiterea cererii privind sesizarea Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității prevederilor art. 312 alin. (4) din Codul de Procedură Penală.

În conformitate cu prevederile art.7 alin. (3²) Cod de procedură penală, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

Cu referire la norma legală enunțată și circumstanțele cauzei deduse judecății Colegiul penal consideră necesar de a suspenda examinarea recursului declarat de către avocatul Lucian Rogac în interesele recurentului Plahotniuc Vladimir împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău (sediul Ciocana) din 02 septembrie 2020, pînă la examinarea sesizării Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității prevederilor art. 312 alin. (4) din Codul de Procedură Penală.

În baza celor expuse supra, în conformitate cu prevederile art. art. 7, 342 Cod de procedură penală, art. 135 alin. (1), lit. a) și g) din Constituția RM, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

DISPUNE:

Se admite cererea avocatului Lucian Rogac în interesele recurentului Plahotniuc Vladimir despre sesizarea Curții Constituționale privind examinarea excepției de neconstituționalitate inițiată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, privind controlul constituționalității a prevederilor art. 312 alin. (4) din Codul de Procedură Penală.

Se ridică excepția de neconstituționalitate privind controlul constituționalității a prevederilor art. 312 alin. (4) din Codul de Procedură Penală.

A suspenda examinarea recursului declarat de către avocatul Lucian Rogac în interesele recurentului Plahotniuc Vladimir împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău (sediul Ciocana) din 02 septembrie 2020, pînă la examinarea sesizării Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității a unor prevederilor art. 312 alin. (4) din Codul de Procedură Penală.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Bulhac Ion

Lîsîi Ghenadie

Talpă Boris

